

Datum
2022-01-19
Vår referens
Emil Bengtsson
Planeringssekreterare
emil.bengtsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Magnus Olsson (SD) och Ilvars Hansson (SD) om trygg äldreomsorg för Malmös äldre STK-2019-1003

Sammanfattning

Magnus Olsson (SD) och Ilvars Hansson (SD) har inkommit med en motion till kommunfullmäktige i vilken det föreslås att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden inför ett krav som innebär att personer som söker anställning eller praktik, där man ska vårda äldre inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens verksamhet, lämnar in ett utdrag ur belastningsregistret till förvaltningen.

Motionärerna föreslår vidare att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden reviderar sitt reglemente så att personer som är brottsbelastade eller som inte inkommer med ett utdrag ur belastningsregistret till förvaltningen, inte får anställning eller praktiktjänst inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens verksamhet.

Motionen remitterades till hälsa-, vård- och omsorgsnämnden som i september 2019 lämnade ett yttrande där nämnden angav att den ämnade begära registerutdrag inför anställning - men invänta relevant lagstiftning. Nämnden föreslog att kommunfullmäktige skulle anse motionen besvarad.

Parallellt med den fortsatta beredningen av denna motion beslutade dock hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott samt funktionsstödsnämndens arbetsutskott i mars 2020 att utreda frågan om registerkontroll ur belastningsregistret vid anställning. Kommunstyrelsen beslutade i september 2020 att återremittera ärendet till hälsa-, vård- och omsorgsnämnden samt funktionsstödsnämnden mot bakgrund av dessa beslut.

Nämnderna har nu inkommit med yttrande efter återremiss. Stadskontoret delar nämndernas bedömning vilken är att föreslå att kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser Magnus Olssons (SD) och Ilvars Hanssons (SD) motion om trygg äldreomsorg för Malmös äldre besvarad med vad som redovisas i ärendet.

Beslutsunderlag

- Motion av Magnus Olsson (SD) och Ilvars Hansson (SD) om trygg äldreomsorg för Malmös

äldre

- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 190924 §126 med Reservation (SD)
- Funktionsstödsnämndens arbetsutskott 200311 § 61
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 200317 § 34
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200831 Motion av Magnus Olsson (SD) och Ilvars Hansson (SD) om trygg äldreomsorg för Malmös äldre
- Beslut KS ärendet återremitteras 200909 §303
- Funktionsstödsnämnden beslut 201214 § 168 med Särskilt yttrande (SD)
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 210125 § 4 med Reservation (SD)
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 210127 § 7 med Särskilt yttrande (SD)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220131 Motion av Magnus Olsson (SD) och Ilvars Hansson (SD) om trygg äldreomsorg för Malmös äldre

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-08-31

Kommunstyrelsen 2020-09-09

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-01-31

Kommunstyrelsen 2022-02-09

Kommunfullmäktige 2022-03-03

Beslutet skickas till

Motionärerna

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Funktionsstödsnämnden

Ärendet

Magnus Olsson (SD) och Ilvars Hansson (SD) har inkommit med en motion till kommunfullmäktige i vilken det föreslås att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden inför ett krav som innebär att personer som söker anställning eller praktik, där man ska vårda äldre inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens verksamhet, lämnar in ett utdrag ur belastningsregistret till förvaltningen.

Motionärerna föreslår vidare att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden reviderar sitt reglemente så att personer som är brottsbelastade eller som inte inkommer med ett utdrag ur belastningsregistret till förvaltningen, inte får anställning eller praktiktjänst inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens verksamhet.

Motionen remitterades till hälsa-, vård- och omsorgsnämnden som i september 2019 lämnade ett yttrande där nämnden angav att den ämnade begära registerutdrag inför anställning - men invänta relevant lagstiftning. Nämnden föreslog att kommunfullmäktige skulle anse motionen besvarad.

Återremittering av ärendet

Parallellt med den fortsatta beredningen av denna motion beslutade dock hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott samt funktionsstödsnämndens arbetsutskott i mars 2020 att utreda

frågan om registerkontroll ur belastningsregistret vid anställning.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott beslutade den 17 mars 2020 att ge hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på ett arbetssätt där utdrag ur belastningsregister ska uppvisas och kontrolleras inför nyanställning i förvaltningen och att återkomma med förslaget till nämnden för beslut. Även funktionsstödsnämndens arbetsutskott har den 11 mars 2020 tagit beslut om att ge sin förvaltning i uppdrag att utreda möjligheterna att begära utdrag ur belastningsregistret för samtliga nyanställda i brukarnära verksamheter.

Kommunstyrelsen beslutade i september 2020 att återremittera ärendet till hälsa-, vård- och omsorgsnämnden samt funktionsstödsnämnden mot bakgrund av dessa beslut. Nämnderna har nu inkommit med yttranden efter återremissen.

Bakgrund

Det finns ett lagkrav för kommunens verksamheter som riktar sig mot barn och unga, LSS-insatser åt barn med funktionsnedsättning samt stödboenden att kräva utdrag ur belastningsregistret, bland annat inför anställning. I vissa fall ska arbetsgivaren även kräva ett utdrag ur miss-tankeregistret. Övriga delar av arbetsmarknaden är oreglerad vilket medfört att såväl privata som offentliga arbetsgivare i stor utsträckning kräver utdrag även för andra yrkesgrupper.

Utredare Michaël Koch föreslog år 2014 ett skadeståndssanktionerat generellt förbud mot att arbetsgivare begär att arbetstagare ska uppvisa eller överlämna ett utdrag ur belastningsregistret, om inte begäran har stöd i författning (*Registerutdrag i arbetslivet*, SOU 2014:48). Syftet med förslaget var bland annat att stärka skyddet för enskildas personliga integritet i arbetslivet. Ett antal remissinstanser framförde dock att det fanns ett behov av att för vissa aktörer utöka författningsstödet för registerkontroll.

Utredningen *Belastningsregisterkontroll i arbetslivet - behovet av utökat författningsstöd* (SOU 2019:19) som Magnus Olsson (SD) och Ilvars Hansson (SD) hänvisar till i sin motion har haft i uppdrag att ta ställning till om det finns behov av ett utökat författningsstöd för registerkontroll. Utredningen lämnar förslag till utökat författningsstöd bland annat för offentliga och enskilda aktörer som utför vård- och omsorgsinsatser i hemmet åt äldre personer eller personer med funktionsnedsättning. Utredningen konstaterar att ett sådant författningsstöd är nödvändigt om det införs ett generellt förbud mot registerkontroll i enlighet med vad som föreslagits av utredningen om registerutdrag i arbetslivet (SOU 2014:48).

För att inte medverka till att en förbudslagstiftning införs så som föreslogs i utredningen *Registerutdrag i arbetslivet* (SOU 2014:48) har SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) tidigare rekommenderat sina medlemmar att vara återhållsamma med att kräva utdrag ur belastningsregistret i verksamheter där lagkrav saknas. I linje med SKR:s rekommendationer har stadskontoret i sin rådgivning till Malmö stads förvaltningar förordat återhållsamhet vad gäller krav på utdrag ur belastningsregistret vid anställning.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande efter återremiss

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutade den 16 december 2020 (§ 160) att införa krav på utdrag ur belastningsregistret för samtliga nyanställningar i brukarnära verksamheter. Samtidigt gavs hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att ta fram en rutin för kontroll av utdrag ur belastningsregistret som ska användas vid samtliga nyanställningar i brukarnära verksamheter. Dessutom gavs det i uppdrag att ta fram riktlinjer som beskriver vilka verksamheter som be-

döms vara brukarnära och riktlinjer som ska användas vid bedömning av uppgifter som framkommer vid kontroll av utdrag ur belastningsregistret. Så snart rutin och riktlinjer är på plats kommer ordningen med uppvisande av belastningsregisterutdrag att börja användas.

Med anledning av ovanstående föreslår hälsa-, vård- och omsorgsnämnden kommunfullmäktige att anse motionen besvarad utifrån att beslut om att belastningsregisterutdrag ska uppvisas inför nyanställning inom hälsa-, vård- och omsorgsnämnden redan är taget och att förvaltningen har i uppdrag att ta fram riktlinjer kring bedömning av eventuellt innehåll i belastningsregistret.

Sverigedemokraterna (SD) inkom med ett särskilt yttrande i ärendet.

Funktionsstödsnämndens yttrande

I mars 2020 gav funktionsstödsnämndens arbetsutskott förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna att begära utdrag ur belastningsregistret för samtliga nyanställningar i förvaltningens brukarnära verksamheter. Förvaltningens utredning presenterades för funktionsstödsnämnden i december 2020 varefter en enig nämnd beslutade att införa krav på utdrag ur belastningsregistret för samtliga nyanställningar i brukarnära verksamhet.

Ännu återstår ett antal praktiska detaljer innan utdrag ur belastningsregistret blir allmän praxis på funktionsstödsförvaltningen. Exempelvis framtagandet av riktlinjer för vilka verksamheter som ska anses vara brukarnära och riktlinjer som ska användas vid bedömning av uppgifter som framkommer vid kontroll av utdrag ur belastningsregistret (se nämndens beslut från 2020-12-14), men att utdrag ur belastningsregistret blir krav vid nyanställningar på funktionsstödsförvaltningen (i brukarnära verksamheter) har nämnden således fastställt. Nämnden finner därmed motionens förslag att införa krav på utdrag ur belastningsregistret vara besvarad.

Arbetet med att utreda frågan om utdrag ur belastningsregistret har gjorts i nära samarbete med hälsa-, vård och omsorgsförvaltningen, och hälsa-, vård och omsorgsnämnden fattade motsvarande beslut om utdrag ur belastningsregistret vid sitt decembersammanträde 2020. Funktionsstödsnämnden ser därmed inga skäl att revidera nämndernas reglementen i denna fråga, särskilt då det inte råder någon oenighet i frågan om utdrag ur belastningsregistret. Nämnden finner därmed motionens förslag om att revidera reglementet så att personer som är brottsbelastade eller som inte inkommer med ett utdrag ur belastningsregistret till förvaltningen, inte får anställning eller praktiktjänst förvaltningens verksamhet att vara besvarad.

Funktionsstödsnämnden föreslår sammanfattningsvis kommunfullmäktige att finna motionen besvarad.

Sverigedemokraterna (SD) reserverade sig mot beslutet.

Stadskontorets bedömning

Förslaget till *Lag om registerkontroll av personal som utför vissa insatser i hemmet åt äldre personer eller personer med funktionsnedsättning*, som ingår i betänkande som motionen hänvisar till, är ännu inte fastställt. Stadskontoret har i januari 2022 undersökt status för beredningen av betänkandet och det aktuella lagförslaget genom kontakt med Arbetsmarknadsdepartementet, som uppgett att förslagen fortsatt inte är aktuella för beslut. Det är därmed inte slutligt klarlagt om lagen kommer att införas eller hur lagstiftningen slutligen kommer att konstrueras.

Stadskontoret bedömer därför fortsatt att Malmö stads förvaltningar bör vara återhållsamma

med att införa nya krav på belastningsregisterutdrag där lagkrav för sådana utdrag saknas. Trots denna bedömning har både hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden beslutat om att införa registerutdrag i sina brukarnära verksamheter.

I motionen yrkar motionärerna att det införs krav på utdrag ur belastningsregistret för personer som söker anställning eller praktik, där man ska vårda äldre inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens verksamhet. Stadskontoret bedömer att detta yrkande bör anses besvarat eftersom hälsa-, vård- och omsorgsnämnden redan har fattat beslut om att belastningsregisterutdrag ska uppvisas inför nyanställning i nämndens brukarnära verksamheter. Både hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och funktionsstödsnämnden föreslår också att motionen ska anses besvarad i sina respektive yttranden. Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen har från och med september 2021 infört krav på utdrag ur belastningsregistret för samtliga nyanställningar i brukarnära verksamheter. Även rutiner och riktlinjer är upprättade av förvaltningen.

Motionärerna yrkar även att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska revidera sitt reglemente så att personer som är brottsbelastade eller som inte inkommer med ett utdrag ur belastningsregistret till förvaltningen, inte får anställning eller praktiktjänst inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens verksamhet. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden bemöter inte detta yrkande i sitt yttrande i ärendet. Stadskontoret har genom kontakt med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen informerats om att några ändringar i nämndens reglemente inte har ägt rum. Stadskontoret bedömer dock att det handlar om en bedömning av tillräckliga kvalifikationer vid erbjudande av anställning varför en ändring i reglementet inte borde vara nödvändig för att uppnå ambitionen i motionens andra yrkande.

Stadskontorets förslag

Kommunfullmäktige föreslås besluta att motionen ska anses besvarad med vad som redovisas i ärendet.

Ansvariga

Erica Arvebratt HR-direktör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör